

- projekt

- druk nr 3

Uchwała Nr ____
Rady Powiatu Leskiego
z dnia ____

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Powiecie Leskim na lata 2026-2030”**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i oraz art. 12 pkt 11 ustawy z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1684) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673)

Rada Powiatu Leskiego
uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Leskim na lata 2026-2030”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Traci moc Uchwała Nr XV.91.2020 Rady Powiatu Leskiego z dnia 6 marca 2020 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2020-2026”.

§3

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lesku.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym
RADCA PRAWNY

Ewelina Wiatr-Tokarska
Rz-1332

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Natomiast art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej.

„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2026-2030 w Powiecie Leskim ” jest narzędziem wspierającym rozwój systemu pomocy i wsparcia osób i rodzin znajdujących się w obszarze przemocy.

Obowiązek nałożony przez ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakazujący powiatowi opracowanie i realizację programu.

Celem programu jest zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy domowej, podnoszenie świadomości społecznej na temat form przemocy.

DYREKTOR

mgr Łukasz Szybowski

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W LESKU

***„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy
domowej i ochrony osób doświadczających przemocy
domowej w Powiecie Leskim na lata 2026-2030”***

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej	4
1.1. Definicja przemocy domowej	4
1.2. Rodzaje przemocy	5
1.3. Cykle przemocy.....	7
1.4. Zjawiska charakterystyczne dla przemocy	7
1.5. Motywy pozostawania w relacji przemocowej	8
1.6. Konsekwencje doświadczania przemocy domowej	8
2. Charakterystyka Powiatu Leskim	9
3. Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy domowej	9
4. Diagnoza problemu przemocy domowej w Powiecie Leskiego	10
5. Cele programu.....	16
6. Harmonogram realizacji programu.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.18
7. Adrsaci Programu.....	22
8. Realizatorzy programu.....	22
9. Monitorowanie i ewaluacja	23

Wprowadzenie

Przemoc domowa we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Jej zasięg, różnorodność form oraz konsekwencje natury wychowawczej, psychologicznej, zdrowotnej i ekonomicznej powodują, że należy traktować ją jako zjawisko społeczne wysokiej rangi. W dzisiejszym świecie mimo wysokiego poziomu rozwoju społecznego i postępu nauki niejednokrotnie dom rodzinny staje się miejscem stosowania przemocy wobec drugiego człowieka.

Zjawisko przemocy jest coraz częściej przedmiotem badań wielu specjalistów, którzy zwracają uwagę między innymi na postępujący wzrost tego zjawiska. Zauważają, że wszechobecna agresja coraz szerzej przenika do lokalnych środowisk; niepokojąco wzrasta liczba osób doświadczających przemocy, a osoby stosujące przemoc sięgają po coraz bardziej wyszukane formy i metody działania.

Charakter i specyfika omawianego problemu sprawia, iż aby pomoc była skuteczna, konieczna jest współpraca służb, instytucji i organizacji pozarządowych. Wynika ona z założenia, że udzielana pomoc powinna być kompleksowa i wielodyscyplinarna oraz uwzględniać różne aspekty życia zarówno osób krzywdzonych, jak i osób dopuszczających się przemocy.

Do realizacji tych działań powołano specjalistyczne instytucje działające na polu pomocy społecznej. Są to zarówno ośrodki organizowane przez administrację rządową i samorządową jak i organizacje pozarządowe.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które realizując zadania z zakresu pomocy społecznej oferuje między innymi pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej w zróżnicowanym zakresie, począwszy od pomocy doradczej i informacyjnej, po pomoc prawną, psychologiczną i pedagogiczną.

Opracowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doświadczających przemocy domowej jest wykonaniem nałożonego na powiat obowiązku wynikającego z art.6 ust. 3 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Program określa kompleksowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, jak również edukację osób stosujących przemoc domową.

1. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

1.1. Definicja przemocy domowej

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej, prowadzących do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych uszkodzeń ciała czy utraty życia.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa przemoc domową jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Osoba doznająca przemocy domowej – zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego - wobec którego jest stosowana przemoc domowa,
- przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Osoba stosująca przemoc domowa – zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez osobę stosującą przemoc domową należy rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Świadek przemocy domowej – to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

1.2. Rodzaje przemocy

Rodzaje przemocy rozróżnia się na podstawie dwóch przesłanek.

1. ze względu na strategię działania

2. ze względu na przebieg:

Ad.1 Rodzaje przemocy ze względu na strategię działania:

Przemoc fizyczna to wszelkiego rodzaju działania z użyciem siły, których rezultatem jest zadanie cierpienia. Przemoc ta może występować w dwóch postaciach: czynnej i biernej. Forma czynna to np. szczypanie, poszturchiwanie, kopanie, bicie, popychanie, użycie broni. Natomiast forma bierna pojawia się w zakazach mówienia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub w zamknięciu w areszcie domowym.

Przemoc psychiczna prowadzi do zniszczenia obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne np. poniżanie, wyśmiewanie, krytykowanie, kontrolowanie, groźby, szantażowanie. Cechą przemocy psychicznej jest to, że nie pozostawia ona widocznych śladów oraz trudno jest ustalić rozmiar psychicznego skrzywdzenia. Przemoc psychiczna to przemoc werbalna, która wywołuje emocjonalny ból lub cierpienie, co często wynika z poczucia poniżenia.

Gaslighting - w ostatnim czasie, w kontekście formy przemocy, jaką jest przemoc psychiczna, pojawiło się pojęcie gaslightingu. Nazwa ta pochodzi z tytułu przedwojennej sztuki *Gas Light* Patricka Hamiltona, która opowiada o apodyktycznym mężczyźnie znęcającym się nad swoją

żoną poprzez wmawianie jej choroby psychicznej. Kobieta w spektaklu, ze sceny na scenę, staje się coraz bardziej paranoiczna, zalekciona i niepewna na skutek manipulacji męża. On chce jej wmówić, że jest chora, słyszy dźwięki, których nie ma i widzi rzeczy, które w rzeczywistości nie istnieją.

Można by sądzić, że to rzadkość, ale w wielu przemocowych związkach pojawia się tendencja do manipulowania partnerem w taki sposób, żeby miał on wrażenie, że jest on niestabilny emocjonalnie i nie może sobie ufać.

Przemoc ekonomiczna prowadzi do całkowitego uzależnienia fizycznego od osoby stosującej przemoc np. uniemożliwianie podjęcia pracy, odbieranie zarobionych pieniędzy, okradanie.

Zaniedbywanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych drugiej osoby. Formy zaniedbywania dotyczą dzieci, ale i osób dorosłych cierpiących na różne choroby uniemożliwiające im samodzielne funkcjonowanie. Formą zaniedbywania można nazwać także odrzucenie i izolację psychiczną w związku dorosłych osób.

Przemoc seksualna to wymuszanie niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych.

Cyberprzemoc to metodyczne i uporczywe wysyłanie obraźliwych e-maili i wiadomości (np. poprzez komunikatory), wysyłanie gróźb, publikowanie intymnych zdjęć lub filmów, wysyłanie osobie niechcianych materiałów o charakterze seksualnym, śledzenie osoby na różne sposoby (w Internecie – za pomocą aplikacji śledzących, mowa nienawiści w Internecie/podżeganie do przemocy, głębokiej niechęci lub nienawiści wobec osoby, która należy do grupy dyskryminowanej).

Ad.2 Rodzaje przemocy ze względu na przebieg:

Gorąca przemoc naładowana jest złością, gniewem i agresją. Towarzyszą jej krzyki, głośne wyzwiska, rękoczynny, jest łatwo zauważalna. U podstaw przemocy gorącej leży furia, która jest wybuchem niemożliwych do powstrzymania uczuć złości lub wściekłości. Furia najczęściej rozładowuje się w aktach bezpośredniej agresji psychicznej lub fizycznej.

Przemoc chłodna polega na realizowaniu przez sprawcę specyficznego scenariusza zapisanego w jego myśli. Realizuje on taki scenariusz przemocy, w którym zmierzając do celu jest gotowy do wtargnięcia na wewnętrzne terytorium psychiczne drugiej osoby. Przemoc taka jest narzędziem oddziaływania zmierzającego do wzniosłych celów, które pozostawiają bolesne dla bliskiej osoby ślady. Przemoc chłodna jest przeważnie dokonywana z premedytacją.

1.3. Cykle przemocy

- faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe, zaczyna pojawiać się agresja
- faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji i poważny akt przemocy, którego celem jest rozładowanie napięcia
- faza miesiąca miodowego – sprawca po wybuchu uspokaja się, ewentualne konsekwencje niepokoją go i dlatego zmienia swoje zachowanie, okazuje skruchę i miłość, próbuje załagodzić sytuację, obiecuje poprawę. Dzieje się tak do czasu, kiedy w rodzinie znowu zaczyna pojawiać się napięcie

1.4. Zjawiska charakterystyczne dla przemocy

Zjawisko „prania mózgu”

Często opisywane jako specyficzne dla sekt religijnych, ale występujące także w toksycznych rodzinach. Polega na systematycznym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć i potrzeb. Osoba manipulująca członkiem rodziny doprowadza go do takiego stanu, że ten zanim cokolwiek zrobi, zawsze zastanowi się najpierw nad opinią sprawcy. Żadnym gestem czy słowem nie zaryzykuje przeciwstawienia się swojemu partnerowi, co doprowadza ją do wyczerpania fizycznego i psychicznego.

Syndrom wyuczonej bezradności

Jest to mechanizm pojawiający się na bazie doświadczenia. Osoba krzywdzona, w wyniku powtarzających się aktów przemocy i nieskutecznych sposobów jej przeciwdziałania, a także braku wsparcia i pomocy z zewnątrz, nabiera przekonania, że nic nie zmieni jej sytuacji. Traci motywację i energię do działania, biernie znosi swój los, a na próby wskazania, co mogłaby zrobić, reaguje zniechęceniem.

Proces wiktymizacji

Każda osoba wchodząca w związek ma jakieś wyobrażenia na temat wzajemnych relacji i tego, jak by chciała, aby ten związek funkcjonował. Przemoc niszczy i rujnuje te wyobrażenia. Osoba krzywdzona w poczuciu rozpaczy szuka pomocy zwracając się do bliskich czy do instytucji pomagających, ale niekiedy spotyka się z bardzo krzywdzącą reakcją-niedowierzaniem, bagatelizowaniem. W wyniku tego dochodzi do wtórnego zranienia. Przestaje ona szukać wsparcia, nabiera przekonania, że widocznie to w niej tkwi problem.

Syndrom sztokholmski

Jest to wdzięczność dla sprawcy za dobre chwile, za drobne przywileje, dni dobroci, „miodowe miesiące”, za to, że jest lepiej.

Pewien sprawca karał żonę milczeniem, potrafił długimi tygodniami milczeć pomimo jej usilnych prób dowiedzenia się, o co chodzi. Pewnego dnia, bez słów wyjaśnienia, zaczął rozmawiać. Jego żona przyjęła ten fakt z ulgą i radością, co wyraziła przygotowaniem romantycznej kolacji. Była wdzięczna za to, że już nie milczy, a przecież mógł to kontynuować kolejne dni czy tygodnie.

1.5. Motywy pozostawania w relacji przemocowej

Wyróżnia się następujące motywy:

- konflikty emocjonalne – związane z odczuwaniem zagrożenia i strachu, gdy jest się w związku, a jednocześnie obawy o to, co się wydarzy, gdy osoba opuści sprawcę, wstyd przed ujawnieniem tego, że jest się ofiarą przemocy, niskie poczucie własnej wartości, które pociąga za sobą przekonanie o odpowiedzialności za przemoc, uczucie miłości do partnera, które wzbudza chęć usprawiedliwiania go i wiarę, że się zmieni
- przymus – związany z presją społeczną, religijną i kulturową, cięża lub przekonanie, że dzieci powinny wychowywać się w pełnej rodzinie
- brak zaufania do służb społecznych i organizacji pomocowych
- zależność od przemocowego partnera wynikająca z braku pieniędzy, co dodatkowo wywołuje u ofiary poczucie niemocy.

1.6. Konsekwencje doświadczania przemocy domowej

Do konsekwencji doświadczania przemocy domowej należą:

- zachowania autodestrukcyjne np. samookaleczenia, myśli samobójcze, podejmowanie zachowań ryzykownych
- zmiany w uwadze i świadomości
- somatyzacja pod postacią przewlekłego bólu, różnego typu dolegliwości
- poczucie winy, poczucie braku własnej skuteczności, poczucie bycia niezrozumianym przez innych, poczucie wstydu
- idealizacja sprawcy, racjonalizacja jego zachowań
- zmiany w relacjach z innymi ludźmi.

2. Charakterystyka Powiatu Leskiego

Powiat leski – powiat w Polsce (województwo podkarpackie), utworzony w 2002 z części powiatu bieszczadzkiego. Jego siedzibą jest miasto Lesko, będące jedynym miastem w powiecie. Powiat od południa graniczy ze słowackim krajem preszowskim, od zachodu – z powiatem sanockim, a od wschodu – z powiatem bieszczadzkim.

Powiat leski (woj. podkarpackie) zamieszkuje około **25,3 - 26,4 tys. mieszkańców**. Powierzchnia powiatu wynosi ok. 835 km², co daje gęstość zaludnienia na poziomie ok. **30-32 osób/km²**. Jest to obszar o niskiej gęstości zaludnienia i stopie urbanizacji wynoszącej około 22%.

Powiat leski (woj. podkarpackie) charakteryzuje się niskim zaludnieniem, a jego stolicą jest Lesko. W skład powiatu wchodzi 1 gmina miejsko-wiejska (Lesko) oraz 4 gminy wiejskie (Baligród, Cisna, Olszanica, Solina). Region jest rzadko zaludniony, a główne skupiska ludności to Lesko i miejscowości turystyczne.

3. Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy domowej

Akty prawne dotyczące zjawiska przemocy domowej:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2026 r. poz. 236);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2025 r. poz. 1214-~~zm.~~);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 r. poz. 1939);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 2151)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. z 2023 r. poz.1870);
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1158);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 poz. 1163).

4. Diagnoza problemu przemocy domowej w Powiecie Leskim

Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym trudno się rozmawia, i który jeszcze trudniej badać. Mimo wielu kampanii oddziaływujących na świadomość społeczeństwa, debat i dyskusji poświęconych zjawisku przemocy, przemoc domowa nadal często traktowana jest jako sprawa wstydliva, skrywana w czterech ścianach domu.

Skala przemocy, jej zasięg oraz skutki społeczne decydują o tym, jaki powinien być system przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie ze swymi kompetencjami na terenie powiatu leskiego podejmowane są działania zapobiegające zjawisku przemocy i wspierające osoby doznające przemocy domowej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesku , Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Osób Doznających Przemocy Domowej SOS w Lesku, ośrodki pomocy społecznej, Policję, Prokuraturę oraz inne podmioty wykonujące zadania w tym zakresie.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej występującej na terenie powiatu leskiego sporządzona została w oparciu o dane będące w dyspozycji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lesku, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia Osób Doznających Przemocy Domowej SOS w Lesku oraz Ośrodków Pomocy Społecznej działających na terenie powiatu, a także danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Lesku

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Lesku dotyczącymi interwencji domowych dokonywanych przez policję, sytuacja w powiecie przedstawia się następująco:

Tabela 1. Interwencje przeprowadzane przez Policję w powiecie leskim, związane z przemocą domową, w latach 2023-2025.

		2023r.	2024 r.	2025 r.
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	Ogółem	12	35	40
	1.W tym: dotyczących przemocy domowej (procedura Niebieskiej Karty)	12	35	40
	2.liczba sporządzonych (otrzymanych) Niebieskich Kart	12	35	40
	Miasto	1	13	16

Liczba interwencji dotyczących przemocy domowej z podziałem na:	Wieś	11	26	24
Liczba sporządzonych (otrzymanych) Niebieskich Kart z podziałem na	Miasto	1	13	16
	Wieś	11	26	24
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej - osób wobec których zachodzi podejrzenie że są dotknięte przemocą domową (ogółem)		24	52	65
W tym:	Kobiety	14	34	37
	Mężczyźni	1	6	8
	Małoletni chłopcy	5	7	11
	Małoletnie dziewczynki	4	5	9
Liczba sprawców przemocy domowej – osób wobec których zachodzi podejrzenie że stosują przemoc domową (ogółem)		12	39	41
W tym:	Kobiety	0	4	7
	Mężczyźni	12	35	34
	Nieletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej zatrzymanych (ogółem)		2	9	16
W tym:	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	2	9	16
	Nieletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu (ogółem)		4	8	8
W tym:	Kobiety	0	0	1
	Mężczyźni	4	8	7
	Nieletni	0	0	0
W tym:	Przewiezionych do izby wytrzeźwień (pomieszczeń dla osób zatrzymanych w celu wytrzeźwienia):	2	1	0
W tym:	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	2	1	0
	Nieletni	0	0	0
Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej w tym:		0	0	0
W tym:	Pokrzywdzony/-a	0	1	0
	Sprawca	0	0	0

Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej (art. 12a ustawy po przeciwdziałaniu przemocy domowej)-umieszczonych u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej	0	0	0
Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których prowadzona była procedura Niebieskiej Karty	9	13	20
Z art. 207 k.k – znęcanie się nad rodziną:	1	8	12
Wszczętych	9	13	20
Stwierdzonych	1	4	10
Zakończonych	1	4	10
Liczba prowadzonych postępowań przygotowawczych - z art. 207 § 1 k.k. skierowanych do prokuratury	9	13	20

opracowanie własne na podstawie danych z KPP

Z powyższej tabeli można wywnioskować, że ilości interwencji Policji dotyczących przemocy domowej zwiększa się na przestrzeni analizowanych lat. Przeważającą grupą stosującą przemoc są mężczyźni, a większość aktów przemocy domowej dokonywana jest ona pod wpływem alkoholu.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej każda gmina powołuje Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest kompleksowe zajmowanie się rodziną oraz monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełniania przestępstwa poinformowanie o tym odpowiednich służb. Zespoły Interdyscyplinarne zajmują się także zbieraniem informacji na temat skali zjawiska przemocy domowej, jak również gromadzeniem informacji na temat miejsc, osób i możliwości uzyskania pomocy w środowisku lokalnym. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi.

Tabela 2. Niebieskie Karty, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie gmin powiatu leskiego w poszczególnych latach.

	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Gmina Lesko			

Liczba prowadzonych przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	34	40	37
Liczba zakończonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	11	22	12
Gmina Olszanica			
Liczba prowadzonych przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	18	9	8
Liczba zakończonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	16	2	7
Gmina Baligród			
Liczba prowadzonych przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	2	6	7
Liczba zakończonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	1	2	5
Gmina Cisna			
Liczba prowadzonych przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	1	0	3
Liczba zakończonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	1	0	1
Gmina Solina			
Liczba prowadzonych przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	7	8	6
Liczba zakończonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	6	2	6

opracowanie własne na podstawie danych z ops

Tabela 3. Niebieskie Karty (wszczynające procedurę) zakładane przez poszczególne instytucje we wszystkich gminach powiatu w poszczególnych latach.

	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Policja	34	65	58
Jednostka organizacyjna pomocy społecznej	10	8	12
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia	0	1	0
Oświata	4	2	4

Ochrona zdrowia	0	1	0
Razem	48	77	74

opracowanie własne na podstawie danych z ops

Tabela 4. Realizacja Procedury Niebieskiej Karty .

	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Gmina Lesko			
Liczba wszczętych procedur przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	18	23	18
Ilość rodzin / środowisk gdzie była wszczęta więcej niż jedna procedura Niebieskiej Karty oraz ilość takich procedur	2	4	5
Gmina Olszanica			
Liczba wszczętych procedur przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	10	6	7
Ilość rodzin / środowisk gdzie była wszczęta więcej niż jedna procedura Niebieskiej Karty oraz ilość takich procedur	0	0	2
Gmina Baligród			
Liczba wszczętych procedur przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	2	5	3
Ilość rodzin / środowisk gdzie była wszczęta więcej niż jedna procedura Niebieskiej Karty oraz ilość takich procedur	0	2	0
Gmina Cisna			
Liczba wszczętych procedur przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	1	0	2
Ilość rodzin / środowisk gdzie była wszczęta więcej niż jedna procedura Niebieskiej Karty oraz ilość takich procedur	0	0	0
Gmina Solina			
Liczba wszczętych procedur przez zespół interdyscyplinarny spraw w ramach procedury Niebieskiej Karty	6	8	4

Ilość rodzin / środowisk gdzie była wszczęta więcej niż jedna procedura Niebieskiej Karty oraz ilość takich procedur	0	0	0
--	---	---	---

opracowanie własne na podstawie danych z ops

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar doznających przemocy domowej, znajdująca się przy ul. Jana Pawła II 18 B, którego głównym zadaniem jako ośrodka jest udzielenie kompleksowej profesjonalnej pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, w tym tymczasowego schronienia. Oferuje 20 miejsc.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy SOW dla ofiar przemocy w rodzinie na przełomie trzech ostatnich lat:

Tabela 5. Wykaz osób korzystających z porad i schronienia w SOW w Lesku w latach 2023-2025

Lata	2023	2024	2025
Liczba osób korzystających z pomocy SOW <u>ambulatoryjnie</u>	63	65	64
Liczba osób korzystających z pomocy SOW wraz ze schronieniem (w tym udział w grupach psychoedukacyjnych)	18	15	30
Liczba udzielonych porad ambulatoryjnie: (prawnych, socjalnych, pedagogicznych, psychologicznych, rozmowy wspierające, interwencja kryzysowa)	140	123	119
Liczba udzielonych usług (j.m. osobodzeń) osobom korzystającym z SOW (<u>ze schronieniem</u>)	18	15	30

Wszystkie osoby zgłaszające się do SOS mogą skorzystać ze specjalistycznej pomocy m.in. psychologicznej, prawnej, pedagogicznej, socjalnej oraz innych form pomocy, których podstawowym celem jest wyeliminowanie negatywnych skutków kryzysowych zdarzeń oraz zredukowanie powstałych w ich efekcie urazów.

Liczba zgłaszających się do SOW dla ofiar doznających przemocy w domowej jest uzależniona od działalności innych służb i jednostek, które w ramach swojej działalności spotykają się w sposób bezpośredni ze zjawiskiem przemocy domowej w środowiskach rodzinnych.

Ośrodek dysponuje 20 miejscami w 6 pokojach z łazienkami, kuchnią, pralnią, pokojem do nauki, 2 świetlicami. Ośrodek działa całodobowo i całorocznie. Przyjmuje osoby dotknięte przemocą fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną – bezpłatnie i bez skierowania.

W ośrodku można przebywać do 3 miesięcy, w szczególnie uzasadnionych przypadkach dłużej. W tym czasie specjaliści opracowują plan pomocy, oraz otaczają osobę pomocą socjalną, pedagogiczną, medyczną, psychologiczną i prawną. Obejmuje swoim zasięgiem województwo podkarpackie ze szczególnym uwzględnieniem powiatów: leskiego, bieszczadzkiego i sanockiego. Zauważa się tendencję, że więcej jest klientek z powiatów ościennych prawdopodobnie ze względu na większą anonimowość uzyskiwanej pomocy. Demograficznie zauważa się znaczny wzrost osób powyżej 70 r. ż – ofiar ze strony dzieci i wnuków

5. Cele Programu.

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Powiecie Leskim. Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej w powiecie, leskim,

Przy opracowaniu niniejszego dokumentu wykorzystano sprawozdania i informacje własne PCPR.

Cele szczegółowe programu:

- Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
- Zwiększenie skuteczności oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową.

Nakreślone do realizacji zadania:

- A. W zakresie zintensyfikowania działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:**

- zbieranie informacji, przeprowadzenie diagnoz pozwalających określić rozmiar zjawiska przemocy domowej;
- systematyczna edukacja środowiska lokalnego odnośnie zjawiska przemocy domowej, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, itp.
- przeprowadzanie kampanii społecznych, konferencji, szkoleń dotyczących przemocy domowej i jej zapobieganiu oraz obalających mity i stereotypy na temat przemocy domowej,
- promocja postaw społecznych i działań wolnych od przemocy, m.in. w zakresie wychowania dzieci.

B. W zakresie zwiększenia dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej:

- udostępnianie do publicznej wiadomości aktualnych informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,
- motywowanie osób doświadczających przemocy do korzystania z poradnictwa specjalistycznego i innych form pomocy,
- udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy ze strony członków rodziny,
- budowanie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy domowej, stosowanie procedury „Niebieskie Karty”

C. W zakresie zwiększenia skuteczności oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową:

- opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową
- badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego.

6. Harmonogram realizacji programu:			
Cel strategiczny 1 : Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej			
	<i>Cele szczegółowe:</i>	<i>Źródła finansowania i partnerzy realizacji zadań</i>	<i>Termin realizacji</i>
1	zbieranie informacji, przeprowadzenie diagnoz pozwalających określić rozmiar zjawiska przemocy domowej;	Samorządy gminne Samorząd powiatowy Ośrodki Pomocy Społecznej SOW dla osób doznających przemocy domowej PCPR inne instytucje i organizacje pozarządowe	Działania ciągłe 2026-2030
2	systematyczna edukacja środowiska lokalnego odnośnie zjawiska przemocy domowej, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, itp.	Samorządy gminne Samorząd powiatowy Ośrodki Pomocy Społecznej PCPR SOW dla osób doznających przemocy domowej inne instytucje i organizacje pozarządowe	Działania ciągłe 2026-20230
3	przeprowadzanie kampanii społecznych, konferencji, szkoleń dotyczących przemocy domowej i jej zapobieganiu oraz obalających mity i stereotypy na temat przemocy domowej, promocja postaw społecznych i działań wolnych od przemocy, m.in. w zakresie wychowania dzieci	Samorządy gminne Samorząd powiatowy Ośrodki Pomocy Społecznej PCPR SOW dla osób doznających przemocy domowej inne instytucje i organizacje pozarządowe	Działania ciągłe 2026-20230

Cel strategiczny 2 : Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

	Cele szczegółowe:	Źródła finansowania i partnerzy realizacji zadań	Termin realizacji
1	udostępnianie do publicznej wiadomości aktualnych informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej,	Samorządy gminne Samorząd powiatowy Ośrodki Pomocy Społecznej PCPR SOW dla osób doznających przemocy domowej PPP	Działania ciągłe 2026-2030
2	motywowanie osób doznających przemocy do korzystania z poradnictwa specjalistycznego i innych form pomocy	inne instytucje i organizacje pozarządowe Samorządy gminne Samorząd powiatowy Ośrodki Pomocy Społecznej PCPR SOW dla osób doznających przemocy domowej PPP inne instytucje i organizacje pozarządowe	Działania ciągłe 2026-2030
3	udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy ze strony członków rodziny,	Samorządy gminne Samorząd powiatowy Ośrodki Pomocy Społecznej PCPR PPP SOW dla osób doznających przemocy domowej	Działania ciągłe 2026-2030

		inne instytucje i organizacje pozarządowe	
4	budowanie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy domowej, stosowanie procedury „Niebieskie Karty”	Samorządy gminne Samorząd powiatowy Ośrodki Pomocy Społecznej PCPR SOW dla osób doświadczających przemocy domowej PPP inne instytucje i organizacje pozarządowe	Działania ciągłe 2026-2030
Cel strategiczny 3 : zwiększenie skuteczności oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową:			
	Cele szczegółowe:	Źródła finansowania i partnerzy realizacji zadań	Termin realizacji
1	• opracowanie i realizacja programów korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc domową; • monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	Samorząd powiatowy PCPR -środki budżetu państwa	Działania ciągłe 2026-2030

2	badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego	Samorząd powiatowy PCPR -środki budżetu państwa	Działania ciągłe 2026-2030
---	--	---	-------------------------------

7. Adresaci Programu.

„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w powiecie leskim na lata 2026 – 2030”, adresowany jest do wszystkich mieszkańców powiatu leskiego. Cała społeczność odgrywa bowiem znaczną rolę w budowaniu systemu, opartego na wzroście ogólnie pojętego bezpieczeństwa. Zjawisko przemocy domowej nie jest specyfiką tzw. marginesu społecznego, zdarza się w każdej grupie społecznej. Z przemocą często współwystępują inne negatywne zjawiska takie jak alkoholizm czy przestępczość. Różnice środowiskowe dotyczą jedynie sposobu przejawiania przemocy, a nie jej natężenia. Dlatego też adresatami programu są zarówno osoby uwiękane w przemoc jak i świadkowie występowania przemocy oraz osoby, które stosują przemoc. Kolejną grupę adresatów stanowią instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej z terenu powiatu leskiego, zaangażowanych w realizację Programu, które wykonują zadania w zakresie ograniczenia, przeciwdziałania i minimalizowania skutków przemocy domowej.

8. Realizatorzy Programu

Zakłada się, że Program będzie stanowił interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania przemocy domowej, realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, zarówno na poziomie gmin jak i powiatu. Rolę koordynatora realizacji programu w powiecie leskim pełnić będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesku. .

Partnerami w realizacji programu będą wszystkie podmioty współpracujące na rzecz osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. Są to :

- 1) Powiat Leski ,
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Lesku,
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lesku
- 4) Placówki Oświatowe z terenu powiatu leskiego ,
- 5) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- 6) Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej: Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszanicy, Cisnej, Baligrodzkie i Solinie z/s w Polańczyku, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

9. Monitoring i ewaluacja.

Podstawą oceny stopnia realizacji Programu i osiągniętych efektów będą dane własne PCPR oraz dane pozyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Program może być aktualizowany na podstawie danych oraz wniosków składanych przez podmioty zaangażowane przy realizacji celów głównego i szczegółowych. Ewaluacja Programu dokonywana będzie co rok, przy sprawozdaniach rocznych z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lesku. Po zakończeniu Programu przeprowadzona będzie ewaluacja końcowa Programu, która będzie dostarczać informacji, czy cele programu są właściwie realizowane, jaka jest trafność przyjętych sposobów realizacji, jaka skuteczność i efektywność programu oraz wskazać potrzebne zmiany na przyszłość.

